

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD-4101-012-02/2012

P/12/128

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/12/128 – Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Kontroler Małgorzata Szafran, główny specjalista kontroli państwowej,
upoważnienie do kontroli nr 080440 z dnia 29.06.2012 r.

Jednostka
kontrolowana Politechnika Gdańska, ul. Narutowicza 11/12, 80-233 Gdańsk

Kierownik jednostki
kontrolowanej prof. dr hab. inż. Henryk Krawczyk, Rektor Politechniki Gdańskiej

[Dowód: akta kontroli str. 1-3]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, działalność Politechniki Gdańskiej (dalej: „Uczelnia”) w zakresie realizacji zadań dotyczących wspierania innowacji i wdrażania nowych technologii w latach 2010 – 2012.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadniają:

- efekty działalności utworzonego w ramach Uczelni Centrum Wiedzy i Przedsiębiorczości (dalej: „Centrum”) w obszarze wspierania innowacyjności przemysłu krajowego oraz sprzedaży lub nieodpłatnego przekazywania wyników badań i prac rozwojowych do gospodarki, w tym tworzenie warunków do transferu wiedzy, technologii i rezultatów badań naukowych. W okresie od 01.01.2010 r. do 30.06.2012 r. sprzedano 40 wyników prac badawczych;
- uzyskanie przez Uczelnię, w związku z funkcjonowaniem Centrum, przychodów w wysokości 44.645,1 tys. zł (w tym 2.532,7 tys. zł z tytułu sprzedaży wyników prac badawczych) przy kosztach jego funkcjonowania na poziomie 2.819,9 tys. zł;
- szeroki zakres współpracy Uczelni z przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorców na rzecz transferu technologii.

Formułując ww. ocenę NIK uwzględniała również podjęcie przez Uczelnię działań na rzecz wspomagania transferu technologii.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykorzystanie wyników badań naukowych dla poprawy innowacyjności polskiego przemysłu i gospodarki

1.1. Zapewnienie przez Uczelnię transferu technologii

Opis stanu faktycznego

Uczelnia stworzyła warunki organizacyjne oraz podjęła praktyczne działania na rzecz wykorzystania wyników badań naukowych poprzez:

- ujęcie w Statucie Uczelni misji, której istotą było zapewnienie wysokiej jakości kształcenia dla potrzeb rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy oraz prowadzenie badań naukowych i ich komercjalizacja na najwyższym, światowym poziomie w celu uczestnictwa w przemianach cywilizacyjnych i wzbogacania kultury, a w szczególności nauki i techniki;
- ujęcie w ww. Statucie zapisów, z których wynikało, że do podstawowych zadań Uczelni należał m.in. transfer wiedzy i technologii oraz wspieranie komercjalizacji wyników badań;
- utworzenie w 2011 r. Centrum, którego jednym z głównych zadań był transfer wyników prac naukowych oraz technologii do gospodarki;
- kształcenie inżynierów i specjalistów na potrzeby innowacyjnej gospodarki przy wykorzystaniu najnowocześniejszej wiedzy, aparatury i infrastruktury, oraz poprzez ustalanie tematów prac dyplomowych i doktorskich na podstawie potrzeb wskazywanych przez podmioty gospodarcze;
- opracowywanie rozwiązań, technologii, a także wykonywanie ekspertyz i analiz na zlecenie i zamówienie przedsiębiorstw lub innych instytucji zewnętrznych;
- realizację wspólnych z przedsiębiorstwami projektów badawczych opartych o wiedzę i innowacyjne pomysły naukowców oraz doświadczenia i umiejętności przedsiębiorców, a także sprzedaż oraz licencjonowanie technologii i rozwiązań opracowanych w ramach prac i projektów badawczych prowadzonych w Uczelni.

[Dowód: akta kontroli str. 6-9, 51-55, 109-113]

1.2. Centrum Wiedzy i Przedsiębiorczości

Centrum – utworzone na mocy Zarządzenia Rektora Politechniki Gdańskiej Nr 17/2011 z dnia 11 lipca 2011 r. w drodze połączenia Działu Współpracy z Gospodarką („DWzG”), Działu Obsługi Badań Naukowych („DOBN”) oraz Regionalnego Centrum Informacji Patentowej – powołano na potrzeby upowszechniania wiedzy, gromadzenia, rozpowszechniania i zarządzania informacją o potencjale naukowym Uczelni, a także do wspierania innowacyjności, umiejętności i wykorzystania nowatorskich rozwiązań pracowników, doktorantów i studentów w celu transferu wyników prac naukowych do gospodarki. Do zadań Centrum należało:

- obsługa badań naukowych i projektów badawczych,
- pomoc zespołom badawczym w przygotowywaniu wniosków grantowych,
- pomoc przedsiębiorcom i naukowcom w nawiązywaniu wzajemnych kontaktów,
- ochrona własności intelektualnej powstałej w Uczelni,
- współpraca z instytucjami otoczenia biznesu,
- transfer technologii z Uczelni do gospodarki,
- promocja przedsiębiorczości akademickiej wśród studentów i pracowników Uczelni.

Do dnia zakończenia kontroli NIK, w Centrum trwały prace nad budową Platformy Informacji o Nauce (PION), których rezultatem ma być zintegrowana baza danych gromadząca informacje o: pracownikach naukowych Uczelni i ich kompetencjach, publikacjach naukowych, projektach z zakresu badań podstawowych, celowych i rozwojowych, laboratoriach i dostępnej aparaturze, patentach i projektach innowacyjnych przeznaczonych do wdrożenia. Dotychczas zgromadzone w ramach tych prac informacje są dostępne pod adresem: www.pion.pg.gda.pl

[Dowód: akta kontroli str. 4-5, 246-252]

Uczelnia nie utworzyła na mocy art. 86 a Psw² spółki prawa handlowego w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, do której zadań należałoby w szczególności obejmowanie udziałów w spółkach kapitałowych lub tworzenie spółek kapitałowych, które powstają w celu wdrożenia wyników badań naukowych lub prac rozwojowych prowadzonych w Uczelni. Z wyjaśnień Rektora Uczelni wynika, że przyczynami nieutworzenia takiej spółki były m.in.:

- nieopracowanie technologii na tzw. późnym etapie jej rozwoju, na bazie których Uczelnia mogłaby bez bardzo wysokiego ryzyka powołać firmę, wdrażającą wyniki prac B+R (Badania i Rozwój),
- brak funduszy, które Uczelnia mogłaby przeznaczyć na utworzenie i działalność takiej spółki,
- niewielkie zainteresowanie pracowników naukowych w angażowanie się w pracę w takim podmiocie ze względu na duże obciążenie dydaktyczne i wymagania publikacyjne.

W trakcie kontroli NIK stwierdzono jednak, że Uczelnia podjęła starania zmierzające do powołania ww. spółki mając na uwadze inkubację w Uczelni kilku projektów, na bazie których mogą powstać spółki typu spin-off lub spin-out. Dwa takie projekty zgłoszono do inkubacji przez fundusz kapitałowy prowadzony przez Agencję Rozwoju Pomorza S.A. Jeden z nich zakwalifikowano do etapu pre-inkubacji. Zakończenie prac zaplanowano do końca bieżącego roku.

[Dowód: akta kontroli str. 109, 113-114]

1.3. Projekty badawcze przewidziane do komercjalizacji

Uczelnia przeznaczala do komercjalizacji wyniki projektów badawczych zgłoszonych przez pracowników w oparciu o ustalone zasady ochrony i korzystania z wyników pracy intelektualnej. Projekty, które mogły mieć potencjalnie wartość wdrożeniową lub posiadały zdolność patentową kierowano do ochrony i komercjalizacji na podstawie decyzji prorektora ds. badań naukowych i wdrożeń.

W okresie objętym kontrolą Uczelnia realizowała:

- 30 międzynarodowych projektów na łączną kwotę 4.810.449 € i 8.637.490 zł finansowanych ze środków Komisji Europejskiej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki oraz Ośrodka Przetwarzania Informacji;

² Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.).

- 16 projektów o wartości dofinansowania 109.082.202,3 zł (z tego 94.708.882,6 zł pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i 14.373.318,7 zł ze środków krajowych budżetu państwa);
- 46 projektów (28 rozwojowych, 6 celowych, 6 zamawianych, 1 strategiczny, 1 inicjatywa strategiczna i 4 inne) o łącznej wartości 93.241.986 zł finansowanych w ramach dotacji pochodzących z krajowych programów badawczych.

W latach 2010-2012 (do VI 2012 r.) Uczelnia uzyskała 52 patenty (wynalazki), a 147 projektów wynalazczych było w trakcie postępowania patentowego. Według stanu na 30.06.2012 r. prowadzonych było 220 postępowań przed Urzędem Patentowym a ochrona utrzymana była w 44 przypadkach.

Oferta badawcza poszczególnych Wydziałów Uczelni oraz informacje o wynalazkach były dostępne na stronie internetowej pod adresem <http://www.cwip.pg.gda.pl>. Zamieszczono na niej m.in. informacje o 159 wynalazkach opracowanych w latach 1992-2006 oraz 166 wynalazkach opracowanych od 2007 r. (wraz z ich opisem i wskazaniem zalet). Kierownik Centrum wyjaśnił, że zamieszczone na ww. stronie informacje dotyczą projektów zgłoszonych do Urzędu Patentowego przed przynajmniej 18 miesiącami. Centrum nie publikuje istoty wynalazku przed jego oficjalną publikacją w Biuletynie Urzędu Patentowego (tj. w ciągu 18 miesięcy od dnia zgłoszenia), gdyż jej ujawnienie po zgłoszeniu w Urzędzie Patentowym jest wprawdzie dopuszczalne, ale nie pozwala na ewentualne wycofanie i ponowne zgłoszenie projektu w Urzędzie. Decyzja o przeznaczeniu projektów wynalazczych do komercjalizacji i ochrony jest podejmowana w Uczelni przed zgłoszeniem projektu do Urzędu Patentowego. Samo zgłoszenie następuje wyłącznie na podstawie decyzji właściwego prorektora. Przeznaczenie projektu do komercjalizacji nie oznacza jednak, że projekt jest dostępny publicznie od momentu podjęcia tej decyzji, bo wówczas nie byłoby szans na uzyskanie patentu.

[Dowód: akta kontroli str. 115-116, 125-128, 149, 466]

1.4. Faktyczny zakres działalności Centrum

Działalność Centrum obejmowała m.in. sprzedaż oraz nieodpłatne przekazywanie wyników badań i prac rozwojowych do gospodarki. Za pośrednictwem Centrum sprzedano ogółem 40 wyników prac badawczych na łączną kwotę 2.532.672,9 zł.

U tak przykładowo uzyskano:

- 1.276.668,9 zł (z tego: 234.487,5 zł, w 2010 r., 569.873,0 zł w 2011 r. i 472.308,4 zł w 2012 r.) tytułem opłaty za zastosowanie projektu wynalazczego pt.: "Sposób wytwarzania kwasu 4-amino-1-hydroksybutano-1,1-bisfosfonowego oraz jego soli monosodowej") przez [...] ³

³ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz.1198 ze zm.) ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy. Wyłączenia dokonała Ewa Jasiurska – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku

- 67.229,2 zł w 2010 r. tytułem opłaty za zastosowanie projektu wynalazczego pt.: "Sposób wytwarzania kwasu [1-hydroksy-2-(3-pirydylo) etyldenobisfosfonowego] oraz jego soli monosodowej dwu i pół wodnej") [...] ⁴
- 455.107,7 zł (z tego 148.903,4 zł w 2010 r. i 306.204,3 zł) tytułem opłaty licencyjnej dotyczącej wynalazku pt.: "Sposób zwiększenia nośności oraz zmniejszania osiadania wielkośrednicowych pali wierconych" (Patent nr 188356).
[Dowód: akta kontroli str. 138-152, 467]

W okresie objętym kontrolą Centrum prowadziło również działalność w zakresie:

- obsługi projektów badawczych finansowanych ze środków krajowych przeznaczonych na badania naukowe,
- współpracy z gospodarką m.in. poprzez wykorzystanie rozwiązań pracowników Uczelni celu transferu wyników prac naukowych do gospodarki,
- ochrony własności intelektualnej,
- wspierania przedsiębiorczości akademickiej.

Ponadto w latach 2010-2011 wydano ponad 7.000 publikacji, w tym 1.800 publikacji z czasopism zamieszczonych na liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz ok. 850 publikacji w czasopismach zarejestrowanych w Journal Citation Reports.

Centrum również doradzało lub uczestniczyło w przygotowaniu 926 wniosków o dotację w ramach 32 konkursów. Kwota przyznanego dofinansowania wyniosła 100.197.409 zł.

Współpraca Centrum z podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą polegała na: działalności informacyjnej, wyszukiwaniu ekspertów (pracowników naukowych) dla zainteresowanych firm, inicjowaniu i organizowaniu spotkań przedsiębiorców z pracownikami naukowymi, opracowywaniu oferty Uczelni dopasowanej do konkretnych odbiorców oraz wydawaniu opinii o innowacyjności (w okresie od 2011 do VII 2012 r. Centrum uczestniczyło w negocjacjach i przygotowało dla przedsiębiorców 14 takich opinii).

[Dowód: akta kontroli str. 139-152]

W okresie objętym kontrolą pracownicy Centrum:

- określili wstępne ramowe zasady wykorzystywania wyników projektów rozwojowych realizowanych w ramach programów PBS i INNOTECH finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach konsorcjów naukowo-przemysłowych z udziałem Uczelni,
- udzielali konsultacji pracownikom Uczelni na etapie wnioskowania o przyznanie funduszy na badania, a także prowadzili negocjacje z konsorcjantami w zakresie szczegółowych zapisów wykorzystania przez nich wyników prac opracowanych przy udziale Uczelni,
- uczestniczyli w pracach zmierzających do aktualizacji procedur ochrony i korzystania z własności intelektualnej podczas komercjalizacji.

Ponadto:

⁴ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz.1198 ze zm.) ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy. Wyłączenia dokonała Ewa Jasiurska – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku

- zorganizowano udział zespołów badawczych Uczelni wraz z prezentacją wyników badań na „Międzynarodowych Targach Gdańskich” Technicon-Innowacje 2010”, „Techicon-Innowacje 2011” oraz Targach „ITM Innowacje, Maszyny, Technologie Międzynarodowe” – Targi Poznańskie,
- opracowano materiały informacyjne i promocyjne, m.in. Informator pt. „Oferta badawczo-rozwojowa Politechniki Gdańskiej” prezentujący ofertę poszczególnych Katedr Uczelni dotyczącą możliwości jej współpracy z przemysłem.

[Dowód: akta kontroli str. 146, 152]

W zakresie działalności wspierającej przedsiębiorczość akademicką prowadzono punkt informacyjny świadczący usługi informacyjne i doradcze w zakresie prowadzenia i możliwości finansowania działalności gospodarczej oraz organizowano szkolenia.

Ponadto Centrum udzielało porad i konsultacji w ramach działalności Europejskiego Centrum Wspierania Innowacji w Uczelni. W latach 2010-2012 (do VI 2012 r.) udzielono łącznie 1.409 porad dla studentów i pracowników Uczelni oraz 1.771 dla przedsiębiorców i innych osób.

[Dowód: akta kontroli str. 152]

Oferta Centrum dla przemysłu obejmowała:

- prace badawcze i wdrożeniowe – pomoc firmom poszukującym partnerów do realizacji projektów badawczych i wdrożeniowych w nawiązywaniu kontaktów z profesjonalnymi zespołami badawczymi Uczelni, które będą w stanie zrealizować ich zlecenia;
- aplikację o środki na badania – pomoc w przygotowaniu aplikacji o środki finansowe dla firm i zespołów badawczych na zaawansowane prace badawcze. Ponadto prowadzenie monitoringu aktualnych konkursów grantowych, opracowywanie dokumentów niezbędnych do złożenia wniosków, pomoc w przygotowaniu wniosków, zapewnienie obsługi administracyjnej realizowanych projektów;
- opinie o innowacyjności – pomoc dla przedsiębiorców ubiegających się o środki rozwojowe w uzyskaniu opinii o innowacyjności technologii, wydawanych przez uprawnione jednostki naukowe Uczelni;
- transfer technologii – oferta obejmowała ponad 300 wynalazków, wzorów przemysłowych oraz rozwiązań innowacyjnych (Know-How);
- ochronę własności intelektualnej – prowadzenie postępowań mających na celu uzyskanie ochrony patentowej dla projektów wynalazczych opracowanych przy współudziale firm i pracowników Uczelni w ramach wspólnych projektów badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. 4-5]

Regulamin Centrum, stanowiący Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Rektora Politechniki Gdańskiej Nr 17/2011 z dnia 11 lipca 2011 r., nie przewidywał wykonywania przez Centrum audytów technologicznych. Rektor Uczelni wyjaśnił, że Centrum nie przeprowadzało audytów technologicznych, nie wskazując przyczyn tej sytuacji. W trakcie kontroli NIK obowiązujące przepisy prawa nie nakładały obowiązku przeprowadzania takich audytów.

[Dowód: akta kontroli str. 152, 246-249]

W trakcie kontroli stwierdzono natomiast, że Centrum realizowało projekt pt. „Identyfikacja potencjału naukowego w PG”, którego głównym celem było stworzenie bazy o potencjale naukowo-badawczym Uczelni. Przedsięwzięcie to ma doprowadzić do powstania systemu identyfikacji potencjału innowacyjnego i wdrożeniowego prac B+R powstających na Uczelni oraz zwiększenia stopnia wdrożenia ich wyników do gospodarki. Zakończenie projektu planowane jest na 30 czerwca 2013 r. Ponadto w ramach prowadzonej działalności Centrum uczestniczyło w negocjacjach i poprowadziło przygotowanie 14 opinii o innowacyjności firm.

[Dowód: akta kontroli str. 459-463]

Centrum nie dokonywało analiz rynku pod względem zagospodarowania wyników badań naukowych. Rektor Uczelni wyjaśnił, że pracownicy Uczelni nie dokonywali analizy rynku w zakresie potrzeb przedsiębiorstw dotyczących wdrażania innowacji. „Z praktycznego punktu widzenia przeprowadzenie tego rodzaju badań wydaje się nieefektywne, gdyż z dotychczasowych doświadczeń ze współpracy z przedsiębiorcami wynika, że firmy rzadko są zainteresowane realizacją wspólnych projektów badawczych realizowanych w długiej perspektywie, a jeszcze rzadziej otwarcie, publicznie prezentują swoje prawdziwe potrzeby w zakresie rozwoju technologii czy usług”.

[Dowód: akta kontroli str. 154]

Uczelnia przeznaczala do komercjalizacji wyniki projektów badawczych zgłoszonych przez pracowników do ochrony i komercjalizacji przez Uczelnię. W okresie objętym kontrolą Uczelnia:

- zgłosiła łącznie 147 projektów wynalazczych do Urzędu Patentowego z tego: 77 w 2010 r., 54 w 2011 r. i 16 w 2012 r. (do 30.06.). Spośród tych projektów: 131 stanowiły wynalazki, 7 wzory użytkowe, 5 wzory przemysłowe i 4 znaki towarowe;
- uzyskała łącznie 61 patentów i praw ochronnych na projekty wynalazcze, z tego 16 w 2010 r., 38 w 2011 r. i 7 w 2012 r. (do 30.06.). Spośród ww.: 52 stanowiły wynalazki, 3 wzory użytkowe, 4 wzory przemysłowe i 2 znaki towarowe.

[Dowód: akta kontroli str. 149, 153]

Barierami utrudniającymi transfer nowych technologii do gospodarki, według pracowników Uczelni, były przede wszystkim:

- niemotywacyjny system oceny jednostek naukowych oraz pracowników naukowych,
- konieczność stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych,
- niewystarczające fundusze na komercjalizację wyników badań w Uczelni,
- brak jasnych przejrzystych i przyjaznych regulacji prawnych w zakresie transferu technologii,
- niewystarczająca liczba wykwalifikowanej kadry wspomagającej proces komercjalizacji projektu, wynikająca m.in. z ograniczonych środków finansowych niepozwalających Uczelni zatrudniać wysokiej klasy specjalistów.

[Dowód: akta kontroli str. 152, 154-156]

1.5. Warunki do transferu wiedzy, technologii i rezultatów badań naukowych

Uchwałą nr 140/07/XXI z 20 czerwca 2007 r. Senat Uczelni wprowadził Regulamin ochrony i korzystania z własności intelektualnej w Politechnice Gdańskiej.

W Regulaminie określono m.in. prawa i obowiązki Uczelni, pracowników oraz studentów i doktorantów w zakresie ochrony i korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych oraz zasady wynagradzania twórców.

Stosownie do wymogu określonego w obowiązującym od 1 października 2011 r. art. 86 c Psw, regulamin winien określać również zasady i procedury komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz zasady korzystania z majątku uczelni wykorzystywanego do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenia usług naukowo-badawczych.

Do czasu zakończenia kontroli NIK Uczelnia nie ukończyła przygotowania ww. zasad i procedur.

[Dowód: akta kontroli str. 101-108, 456-458]

1.6. Udogodnienia oferowane naukowcom pragnącym wdrożyć wyniki swoich badań naukowych

W celu wykorzystania potencjału intelektualnego swoich pracowników, którzy zamierzają wdrażać wyniki swoich badań do gospodarki, Uczelnia stworzyła jednostki wspomagające transfer technologii (m.in. Centrum Morskich Technologii Militarnych, Centrum Doskonałości WiComm, Centrum Wiedzy i Przedsiębiorczości).

W 2007 r. wprowadzono Regulamin ochrony i korzystania z własności intelektualnej w Politechnice Gdańskiej, który określał min. zasady wynagradzania twórców, których wyniki przynoszą Uczelni korzyści (twórca ma prawo do 50 % korzyści jakie uzyskała Uczelnia z tytułu komercjalizacji).

Ponadto Uczelnia:

- realizowała politykę nieograniczonego zgłaszania projektów wynalazczych do Urzędu Patentowego oraz wspierania pracowników w dostępie do informacji patentowej,
- monitorowała i dostarczała informacji o konkursach na finansowanie projektów B+R, promowała i zachęcała pracowników do aplikowania o granty rozwojowe i celowe,
- zapewniała doradztwo i pomoc przy przygotowaniu wniosków, a także pośrednictwo w kontaktach twórców z instytucjami finansującym badania,
- zapewniała kompleksowe wsparcie zespołu ds. komercjalizacji dla wybranych projektów.

[Dowód: akta kontroli str. 101-108, 156-157]

1.7. Przychody i koszty Uczelni w związku z prowadzoną działalnością Centrum

W okresie objętym kontrolą Uczelnia uzyskiwała przychody w łącznej wysokości 44.645.112,1 zł, z tego:

- z tytułu sprzedaży wyników prac badawczych 2.532.672,9 zł, z tego w 2010 r. – 971.621,2 zł, w 2011 r. – 980.958,4 zł w 2012 r. (I-VI 2012 r.) – 580.093,4 zł,
- z tytułu prowadzenia umownej działalności badawczej 42.022.489,2 zł, z tego w 2010 r. – 16.279.595,9 zł, w 2011 r. – 18.368.595,4 zł, w 2012 r. (I-VI 2012 r.) - 7.374.297,9 zł,

- z opłat przedsiębiorstw za wykonanie za pośrednictwem Centrum opinii o innowacyjności technologii 89.950,0 zł, z czego w 2011 r. – 79.950 zł i w 2012 (I-VI 2012 r.) – 10.000 zł,

Ponadto Uczelnia za pośrednictwem Centrum pozyskała środki w wysokości 87.170.784 zł na badania ze środków krajowych, z tego w 2010 r. – 36.892.039 zł, w 2011 r. – 29.500.724 zł i w 2012 r. (I-VI 2012 r.) – 20.778.021 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 152-153]

Koszty działalności w badanym zakresie przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie		2010**	2011**	2012 (I-VI)
		(tys. zł)		
Amortyzacja		29,20	24,00	12,20
Zużycie materiałów i energii		32,40	34,60	29,40
Usługi obce		48,80	29,80	13,10
Wynagrodzenia	Razem*	587,50	457,60	327,50
	W tym: osobowe	491,40	392,60	268,40
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników		126,80	101,40	76,60
Pozostałe koszty	Razem	305,30	402,40	142,40
	W tym podróże służbowe	8,10	7,20	8,20
Razem koszty rodzajowe		1130,00	1049,80	601,20
Usługi jednostek pomocniczych		1,85	24,40	12,60
Ogółem		1131,85	1074,20	613,80

* w tym wypłaty wynagrodzeń dla twórców rozwiązań; ** wydatki łącznie dla DOBN i DWzG

Koszty działalności Centrum za 6 miesięcy 2012 r. wyniosły 613,80 tys. zł i w stosunku do kosztów za 2010 r. i 2011 r. stanowiły odpowiednio 54,2% i 57,1%.

[Dowód: akta kontroli str. 454-455]

1.8. Transfer wiedzy i technologii poprzez tworzenie przez pracowników lub absolwentów uczelni firm odpryskowych typu spin-out lub spin-off

Uczelnia nie wносиła udziałów do spółek spin-off i spin-out. Rektor Uczelni wyjaśnił, że nie posiada informacji o liczbie przedsiębiorstw uruchomionych przez absolwentów, studentów i doktorantów, ponieważ osoby te nie mają takiego obowiązku, a Uczelnia nie może zobowiązać ich do jej udzielania.

[Dowód: akta kontroli str. 158]

Ustalono
nieprawidłowości

W Regulaminie ochrony i korzystania z własności intelektualnych powstałych w Politechnice Gdańskiej (opis stanu faktycznego w pkt 1.5 niniejszego wystąpienia) nie zawarto zapisów dotyczących: zasad i procedur komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz zasad korzystania z majątku uczelni wykorzystywanego do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenia usług naukowo-badawczych wymaganych art. 86 c pkt. 3 i 4 ustawy Psw.

Rektor wyjaśnił, że nowy model funkcjonowania Uczelni, uwzględniający zasady komercjalizacji wyników badań naukowych oraz zasady korzystania i majątku uczelni, zostanie wprowadzony do końca br.

[Dowód: akta kontroli str. 101-108, 456-458]

Powyższa nieprawidłowość miała charakter formalny i nie stwierdzono skutków jej wystąpienia dla kontrolowanej działalności.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Uczelni na rzecz transferu technologii do gospodarki, uwzględniając przy tym korzyści finansowe oraz zakres funkcjonowania Centrum.

2. Współpraca Uczelni z otoczeniem

2.1. Powiązania Uczelni z podmiotami zarządzającymi parkami technologicznymi, inkubatorami przedsiębiorczości, centrami transferu technologii, instytucjami wspierającymi przedsiębiorców

Uczelnia nawiązała współpracę z podmiotami zewnętrznymi w zakresie transferu technologii do gospodarki. W okresie objętym kontrolą w Uczelni obowiązywało łącznie 12 umów/porozumień o współpracy m.in. z:

- przedsiębiorstwami, których podstawowa działalność polegała na: poszukiwaniu nowych rozwiązań technologicznych i rozwoju firm innowacyjnych, wspieraniu przedsiębiorczości i innowacyjności, łączeniu osiągnięć nauki z praktyką gospodarczą poprzez wspomaganie rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw oraz dbających o dynamiczny rozwój gospodarczy województwa pomorskiego (tj. Gdyńskim Centrum Innowacji, Agencją Rozwoju Pomorza S.A., Gdańską Fundacją Przedsiębiorczości, Pracodawcami Pomorza, Fundacją Gospodarczą, Regionalną Izbą Gospodarczą Pomorza, Fundacją Centrum Innowacji FIRE i Pomorską Specjalną Strefą Ekonomiczną);
- jednostkami samorządu terytorialnego – w celu wymiany doświadczeń wiedzy i potencjału oraz stworzenia platformy współpracy pomiędzy środowiskiem biznesu i nauki (tj. Gminą Miasta Elbląg, Gminą Miejską Kościerzyna i Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego w Gdańsku;
- o współpracy międzynarodowej z Uniwersytetem Stalford.

W ramach 4 porozumień podpisanych w 2012 r. współpraca nie została podjęta (tj. z Fundacją Gospodarczą, Pracodawcami Pomorza, Gminą Miasta Elbląg i Gminą Miejską Kościerzyna). Strony oświadczyły, że porozumienia stwarzają podstawy podjęcia wspólnych działań w przyszłości. Uwarunkowane to jest m.in. otrzymaniem dotacji na utworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, pozytywnym rozpatrzeniem wniosku przez Agencję Rozwoju Pomorza S.A. w ramach działania 1.5.1. Infrastruktura dla Rozwoju Firm Innowacyjnych Osi Priorytetowej 1 Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

[Dowód: akta kontroli str. 160-245]

Przykładowe efekty współpracy przedstawiono poniżej:

- a) Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna w Sopocie (dalej: „PSSE”). Porozumienie o współpracy zawarto 16.04.2009 r. Strony deklarowały wspólne działania polegające na wspieraniu i stymulowaniu przedsiębiorczości innowacyjnej oraz tworzeniu efektywnych powiązań pomiędzy nauką i biznesem w Gdańskim Parku Naukowo-Technologicznym.
- W latach 2010-2012 zorganizowano łącznie 11 wspólnych przedsięwzięć (konferencje, seminaria, wykłady, panele dyskusyjne).
- Podejmowano wspólne działania mające na celu promocję programu stypendialnego „InnoDoktorant”.
- Opracowano wspólny projekt pt. „Fabryka przedsiębiorczości”, którego celem było zwiększenie przedsiębiorczości wśród studentów do prowadzenia własnych firm.
- W ramach Pomorskiego Klastra ICT – utworzono 2 projekty dla firm klastrowych oraz w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 wspólnie realizowano projekt „Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw poprzez rozwój powiązania kooperacyjnego MALANOTE”.
- Realizowano również przedsięwzięcia, takie jak:
- działanie innowacyjnego systemu rozpoznawania i kierowania pojazdów mechanicznych na właściwe miejsca parkingowe,
 - projekty związane z energetyką – przedstawiciele Uczelni brali udział m.in. w pracach: Forum Dialogu i Współpracy Województwa Pomorskiego „Energia i Samorządność”, Pomorskiej Platformy Technologicznej Energetyki oraz Tworzenia Parku Jakości Energii Elektrycznej,
 - w ramach prowadzenia badań i opracowywania analiz w obszarze zapotrzebowania na innowacje i transfer technologii PSSE udostępnił Uczelni System Komercjalizacji Nowoczesnych Technologii, którego celem było ułatwienie autorom badań naukowych przejście drogi od rozpoczęcia badań do fazy komercjalizacji.
- b) Gmina Miasta Gdyni – Gdyńskie Centrum Innowacji (porozumienie o współpracy długoterminowej zawarto 08.01.2009 r.) Strony zadeklarowały następujące wspólne działania na rzecz współpracy i stymulowaniu przedsiębiorczości innowacyjnej oraz tworzeniu efektywnych powiązań pomiędzy nauką i biznesem.
- W Pomorskim Parku Naukowo Technologicznym (dalej: „PPNT”) organizowano zajęcia akademickie pracowników Uczelni ze studentami dotyczące przedsiębiorczości i innowacji (w 2010 r. odbyły się 3 takie spotkania a w 2011 r. 5 spotkań).
- Pracownicy PPNT uczestniczyli w wydarzeniach organizowanych przez Uczelnię prezentując działalność PPNT i jego rolę jako partnera inicjatyw przedsiębiorczych, np. w konferencjach Netvision, Investem, Dni Przedsiębiorczości Uczelni, wydarzeniach jubileuszowych, np. 60-lecie Wydziału ETI (05.2012r.). Przekazano również materiały promocyjne PPNT na potrzeby edukacyjne i informacyjne.
- PPNT udzielił swoich kanałów informacyjnych (głównie strona internetowa: www.ppnt.pl.dzial Aktualności) dla komunikatów dotyczących wydarzeń i konkursów organizowanych przez Uczelnię i z udziałem jej studentów (Karcie, Jaskółki Przedsiębiorczości).

Współpracowano w ramach Pomorskiego Klastra ICT oraz innych inicjatyw o charakterze klastrowym (BioEkoChem, Pomorska Grupa Kompetencji Klastrowych).

Pracownicy PPNT brali udział w pracach jury konkursowych, wyłaniających najlepsze prace magisterskie i dyplomowe studentów wydziałów: architektury, mechanicznego, elektrycznego, w szczególności np. coroczny konkurs o Nagrodę im. Prof. Romualda Szczęsnego na najlepszą pracę dyplomową na Uczelni w dziedzinie nowych technologii.

Ponadto Uczelnia realizowała projekty we współpracy z firmami ulokowanymi w PPNT, transferując w ten sposób technologię (wiedzę) z Uczelni do tych przedsiębiorstw. Przykładem może być realizacja projektu ISPAD realizowanego wspólnie z firmą FIDO Intelligence. Projekt ten dotyczył zbudowania inteligentnego systemu pozyskiwania i analizy danych tekstowych z serwisów społecznościowych w Internecie.

[Dowód: akta kontroli str. 159-161, 168-185]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zakres i efekty współpracy Uczelni z przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorców na rzecz transferu technologii.

3. Realizacja projektów finansowanych ze środków publicznych przeznaczonych na wspomaganie transferu technologii

Opis stanu faktycznego

W trakcie kontroli Uczelnia realizowała m.in. następujące projekty służące wspomaganie transferu technologii:

- Identyfikacja Projektów Innowacyjnych w Uczelni – wartość projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju wynosi 647.000 zł;
- Budowa Platformy Innowacji o Nauce – wartość projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Nauki wynosi 631.800 zł.

Celami ww. inicjatyw były w przypadku:

- Platformy Informacji o Nauce (PION) stworzenie ogólnodostępnej platformy informacyjnej dla trzech uczelni: Politechniki Gdańskiej, Uniwersytetu Gdańskiego i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, ułatwiającej budowanie i uzupełnianie informacji związanych z kompetencjami uczelni wyższych Trójmiasta, aby zapewnić efektywną współpracę akademicką z przemysłem i administracją.

[Dowód: akta kontroli str. 4-5, 166]

- Identyfikacji Projektów Innowacyjnych w Uczelni zwiększenie przepływu nowych technologii z Uczelni do przedsiębiorstw. Realizacja projektu ma pozwolić na stworzenie metodologii identyfikacji technologii oraz powołanie wyszkolonego zespołu, który zajmie się pozyskiwaniem szczegółowych informacji o technologiach opracowywanych w Uczelni w usystematyzowany sposób.

[Dowód: akta kontroli str. 4-5, 136-137, 166, 459-465]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie fakt przystąpienia do realizacji projektów, których celem było wspomaganie transferu technologii.

IV. Wnioski

Wniosek pokontrolny

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵, wnosi o:

- 1) aktualizację (dostosowanie) Regulaminu ochrony i korzystania z własności intelektualnej w Politechnice Gdańskiej zgodnie z wymogami art. 86 c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 11 października 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Kontroler:
Małgorzata Szafran
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury NIK w Gdańsku
Alicja Szczepaniak

.....
Podpis

.....
podpis

⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

